

VINKKEJÄ TYHJÄN SYLIN MESSUN TAI HARTAUDEN JÄRJESTÄJÄLLE

SISÄLLYS

1 TYHJÄN SYLIN MESSU JA HARTAUUS.....	3
2 MESSUN JÄRJESTÄMINEN	4
2.1 Yhteistyökumppanit	4
2.2 Käytännön vinkkejä	5
3 OHJELMAIDEOITA.....	7
4 SEURAKUNTIA, JOISSA JÄRJESTETTY TYHJÄN SYLIN MESSUJA TAI HARTAUKSIA	8
5 ESIMERKKIKAAVA MESSUSTA.....	9
6 ESIMERKKIKAAVA HARTAUDESTA.....	10
7 ESIMERKKI OHJELMA	11

1 TYHJÄN SYLIN MESSU JA HARTAUS

Tyhjän sylin messuja ja hartauksia on järjestetty 1990-luvun alkupuolelta lähtien, jolloin Porissa järjestettiin ensimmäinen Tyhjän sylin messu. Tyhjän sylin messuja ja hartauksia järjestetään lapsettomuuden, keskenmenon, raskauden keskeytyksen, kuolleen lapsen syntymän tai lapsen kuoleman kokeneille ja heidän läheisilleen (Oinonen 2006). Usein niitä ovat seurakunnan lisäksi järjestämässä Lapsettomien yhdistys Simpukka ry ja Kätkyt- ja lapsikuolemaperheiden yhdistys Käpy ry sekä Nuorten Naisten Kristillisen Yhdistyksen Itu-projekti.

Messulla eli ehtoollisjumalanpalveluksella tarkoitetaan jumalanpalvelusta, jossa vietetään ehtoollista. Messu, jota perinteisesti vietetään kirkoissa sunnuntaisin, on seurakunnan jumalanpalveluselämän keskus. Tavallisen messun lisäksi on erilaisia messuja, kuten esimerkiksi viikkomessu tai erilaiset teemamessut. Viikkomessua vietetään sunnuntain päämessua yksinkertaisemmin ja koruttomammin. Käytän viikkomessun kaavaa Tyhjän sylin messukaavan pohjana, sillä viikkomessu on rakenteellisesti väljempi ja sopii siis hyvin tällaiseen messuun. (Sariola 1998, 13-14,149.) Yleensäkin messujen rakenteessa on mahdollista huomioida kirkkovuoden ajankohta sekä perinteet ja messun toteuttajien lukumäärä. Jumalan sana ja sen saarnaaminen sekä ehtoollisen sakramentti ovat messun ydin. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2000, 17).

Ehtoollisen yhteyteen kuuluu aina rippi eli synnintunnustus ja -päästö (Kirkkohallitus 2000, 4). Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa se on Kristuksen asettama pyhä toimitus syntien anteeksi saamiseksi. Messussa rippi tarkoittaa yhteistä rippiä eli liturgi lukee yhteisen synnintunnustuksen tai se luetaan yhteen äänen. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.) Sen jälkeen liturgi lukee synninpäästön ja vakuuttaa, että synnit ovat annettu anteeksi.

Tyhjän sylin tilaisuuden voi järjestää myös lyhyempänä hartautena, jossa ei vietetä ehtoollista. Hartauden kaava on vapaamuotoinen. Yleensä se sisältää rukousta, hiljentymistä, Raamatun lukua ja musiikkia. Tällaiseen Tyhjän sylin har-

tauteen sopisi pohjaksi myös jokin kirkkokäsikirjasta löytyvistä päivän rukoushetkien kaavoista. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2000.)

Lapsettomille messussa on olennaista se, että messussa heillä on aika ja paikka surra menetystä. Koska mitään näkyvää ei ole menetetty, ei ole tavallaan mitään sururituuaalia: ei hautaa, ei tiettyä päivää, jolloin menetys on tapahtunut jne. (Lindfors Anne, henkilökohtainen tiedonanto 24.2.2010)

2 MESSUN JÄRJESTÄMINEN

2.1 Yhteistyökumppanit

Simpukka-yhdistys on perustettu vuonna 1988. Nimenä oli aluksi Saisimmepa Lapsen ry ja sen jälkeen Lapsettomien tuki ry. Vuonna 2006 nimeksi tuli nykyinen Lapsettomien yhdistys Simpukka ry. Yhdistyksen tarkoituksena on, että tahattomasti lapsettomat voivat yhteiskunnassa hyvin. Tarkoituksensa täyttämiseksi Simpukka ry tarjoaa vertaistukea ja tekee yhteistyötä muun muassa hoitohenkilöstön, adoptiojärjestöjen ja terapeuttien kanssa. (Lapsettomien yhdistys Simpukka ry 2010.)

Simpukka-yhdistys on tarkoitettu lapsettomien parien lisäksi myös niille, jotka ovat saaneet lapsen esimerkiksi hoidoilla tai adoptoimalla. Yhdistys julkaisee myös Simpukka-jäsenlehteä sekä tarjoaa tietoa hedelmöityshoidoista ja lapsettomuuden psyykkisestä puolesta. Lisäksi yhdistys järjestää aihepiiristä luentoja ja koulutusta sekä koordinoi eri puolilla Suomea toimivia vertaisryhmiä. (Lapsettomien yhdistys Simpukka ry 2010.)

Simpukka-yhdistys määrittelee uuden strategiansa mukaan lapsettomiksi naiset ja miehet, jotka kokevat tahatonta lapsettomuutta. Yhdistys painottaa olennaisinta olevan ihmisen oman tunteen siitä, ettei voi saada lasta tai lisää lapsia, vaikka haluaisi. Lapsettomuus voi johtua siis monesta syystä. Lapsettomuusko-

kemus voi olla osa elämää edelleen, vaikka olisi saanutkin lapsen tai päätynt elämään yksin tai kaksin. (Lapsettomien yhdistys Simpukka ry 2010.) Hedelmöityshoitujen, adoption tai sijaisvanhempana toimimisen avulla moni pari saa lopulta lapsen, mutta prosessi on pitkä ja henkisesti raskas. (Lapsettomien yhdistys Simpukka ry i.a).

Yhdistys määrittelee lapsettomuudeksi myös muista syistä kuin hedelmättömyydestä johtuvan lapsettomuuden. Esimerkiksi sairaus, lääkitys tai sairauden hoito voi olla esteenä. Suru lapsettomuudesta voi olla myös silloin, jos ei ole puolisoa tai puoliso ei halua lapsia. Tällaisissa tilanteissa voi olla vieläkin vaikeampaa. (Lapsettomien yhdistys Simpukka ry i.a.)

Simpukka-yhdistyksen internet-sivut ovat www.simpukka.info ja sähköposti osoite on simpukka@simpukka.info

Kätkyt- ja lapsikuolemaperheiden yhdistys, Käpy ry, on kaikkien lapsensa menettäneiden tukiyhdistys. Yhdistyksen toimintamuotoja ovat tuki-, tiedotus- ja tutkimustoiminta. Käpy-yhdistyksen koordinoimia vertaistukiryhmiä toimii usealla paikkakunnalla ympäri Suomea. Myös työssään lapsensa menettäneitä kohtavat voivat kysyä neuvoja Käpy-yhdistyksestä. (Kätkyt- ja lapsikuolemaperheiden yhdistys Käpy ry, i.a.)

Käpy-yhdistyksen internet-sivut ovat www.kapy.fi ja sähköpostiosoite on [toimisto\(at\)kapy.fi](mailto:toimisto(at)kapy.fi).

2.2 Käytännön vinkkejä

Tyhjän sylin tilaisuudesta on hyvä mainostaa etukäteen, jotta mahdollisimman moni saa tiedon. Ihmiset voivat nimittäin lähteä kauempaakin Tyhjän sylin tilaisuuteen, sillä niitä järjestetään aika harvoin. Tyhjän sylin tilaisuudesta kannattaa ilmoittaa esimerkiksi Simpukka-yhdistykselle ja Käpy-yhdistykselle, jotta he voivat laittaa tiedon omaan toimintakalenteriinsa verkkosivuilleen ja tiedottaa muutenkin kohderyhmälleen. Huomioithan, että messusta kannattaa tiedottaa myös-

sä ajoissa etukäteen, jotta tiedot ehtivät yhdistysten lehtiin. Tiedot Käpy-yhdistykselle voi lähettää osoitteeseen [toimisto\(at\)kapy.fi](mailto:toimisto(at)kapy.fi) ja Simpukka-yhdistykselle osoitteeseen simpukka@simpukka.info.

Hyvä ajankohta messun järjestämiselle on äitienpäivän, isänpäivän tai joulun lähellä. Voit järjestää messun esimerkiksi Simpukka-viikolla toukokuussa (Lapsettomien lauantaita ja äitienpäivää edeltävä viikko) tai Miesten viikolla (isänpäivää edeltävä viikko). Näillä teemaviikoilla messu saa enemmän näkyvyyttä tiedotuksessa ja mediassa.

Etukäteen kannattaa pyytää edellä mainituilta yhdistyksiltä myös esitteitä ja muuta mahdollista materiaalia messussa tai hartaudessa jaettavaksi, sillä joku osallistujista ei välttämättä ehkä vielä tiedä yhdistyksistä ja olisi kiinnostunut osallistumaan.

Kirkon tai muun tilan koristeluun ja siitä syntyvään tunnelmaan on hyvä kiinnittää myös huomiota. Usein yksinkertainen on kaunista, ja hämärä voi luoda sopivaa tunnelmaa. Kirkkoon voi koristella pöydän, jossa on esimerkiksi vauvan ja lapsen tavaroita. Tällaisen pöydän eteen sopii myös kynttilänsytytys.

3 OHJELMAIDEOITA

Tyhjän sylin tilaisuuksissa on hyvä olla paljon sellaista ohjelmaa, jonka aikana saa hiljentyä, esimerkiksi laulu- ja musiikkiesityksiä. Tyhjän sylin messuun tai hartauteen voi liittää myös esimerkiksi mahdollisuuden kynttilänsytytykseen ja oman esirukousaiheen kirjoittamiseen. Nämä esirukousaiheet voidaan kerätä, mutta voi olla hyvä, että niiden puolesta rukoillaan vain yleisesti. Jos kirkossa on vain vähän osallistujia, ei ole välttämättä mukavaa, että niitä luetaan ääneen.

Tilaisuuden jälkeen voi järjestää tehetken, jossa ihmiset voivat keskustella keskenään tai messun järjestäjien kanssa ja mahdollisesti tutustua yhdistysten materiaaliin.

Messun tai hartauden puheen voi toteuttaa myös keskusteluna, esimerkiksi jotkut lapsettomuuden tai lapsenmenetyksen kokeneet voivat keskustella papin kanssa tai kertoa oman selviytymistarinansa.

Tässä alla on muutamia esimerkkejä sopivista Raamatun kohdista ja lauluista

Tyhjän sylin tilaisuuksiin sopivia Raamatun kohtia

PS. 42, 94, 121, 139, 142, Joh. 6:38-40

Tyhjän sylin tilaisuuksiin sopivia hengellisiä lauluja

Muista niitä; Käy, Herra, meitä siunaamaan; Hän ohitse ei kulje; Sinua siunata tahdon; Älä pelkää; Mua tartu käteen Herra; Särkyneille; Valon hymni; Kuule minun ääneni; Uskon salaisuus; Sinun varaasi

Tyhjän sylin tilaisuuksiin sopivia virsiä

338, 397, 444, 471, 517, 555, 563

4 SEURAKUNTIA, JOISSA JÄRJESTETTY TYHJÄN SYLIN MESSUJA TAI HARTAUKSIA

Tyhjän sylin messu tai hartaus on järjestetty säännöllisesti tai viimeaikoina seuraavissa seurakunnissa:

Euran seurakunta, Eura	www.euranseurakunta.fi
Lahden seurakuntayhtymä, Lahti	www.lahdenseurakuntayhtyma.fi
Länsi-Porin seurakunta, Pori	www.porievl.fi
Rauman seurakunta, Rauma	www.rauma.seurakunta.net
Tampereen seurakuntayhtymä	www.tampereenseurakunnat.fi
Teljän seurakunta, Pori	www.porievl.fi
Vantaankosken seurakunta, Vantaa	www.vantaanseurakunnat.fi

5 ESIMERKKIKAAVA MESSUSTA

TYHJÄN SYLIN MESSU

I JOHDANTO

1. Alkuvirsi, psalmi, musiikkia...

2. ALKUSIUNAUS

3. JOHDANTOSANAT Osallistujat ja kirkkovuoden ajankohta
huomioiden...

4. RUKOUS

5. VIRSI

II SANA

6. RAAMATUNLUKUA

7. PUHE

8. YHTEINEN RIPPI

Synnintunnustus

Synninpäästö

9. USKONTUNNUSTUS

10. VIRSI TAI MUSIIKKIA

11. YHTEINEN ESIRUKOUS

III EHTOOLLINEN

12. MUSIIKKIA TAI RUNO
(kolehti)

13. EHTOOLLISRUKOUS

14. ISÄ MEIDÄN

15. HERRAN RAUHA

16. JUMALAN KARITSA

17. EHTOOLLISEN VIETTO
(musiikkia)

18. KIITOSVIRSI

IV PÄÄTÖS

19. SIUNAUS

20. PÄÄTÖSMUSIIKKI

6 ESIMERKKIKAAVA HARTAUDESTA

TYHJÄN SYLIN HARTAUS

1. JOHDANTO
2. MUSIIKKIA
3. PSALMITEKSTEJÄ
4. MUSIIKKIA
5. PUHE
6. RUKOUS
7. HERRAN SIUNAUUS
8. PÄÄTÖSMUSIIKKI

7 ESIMERKKI OHJELMA

Tyhjän sylin messu 11.2.2010

Alkumusiikki

Johdanto

Virsi 338

Raamatunluku ja puhe

Yhteinen rippi

uskontunnustus

Yhteislaulu "Niin kaunis on maa"

Runo "Itkemättömät itkut"

Esirukous

Ehtoollinen

Kiitosvirsi 397

Herran siunaus

Päätösvirsi 548

Niin kaunis on maa

(Kari Rydman)

1. Aurinko nousee, on kastetta maassa. Aika on herätä, nousta ja lähteä, kohdata ystävä kallehin.

Niin kaunis on maa, niin korkea taivas, soi lintujen laulusta kukkiva kunnas ja varjoiset veet, niin varjoiset veet.

2. Päivä on kirkas, vain metsässä tuulee. Aika on naurun ja leikin ja riemun, mukana ystävä kallehin.

Niin kaunis on maa..

3. Aurinko laskee, jo pitenee varjot. Aika on eron ja jäähyväisten. Poissa on ystävä kallehin.

Niin kaunis on maa...